

RA-RA-RADICALISERING

LESPAKKET OVER RADICALISERING

LESOPZET

LES 2: HOE RADICAAL BEN JIJ?

Lesopzet les 2: Hoe radicaal ben jij?

Algemene gegevens	
Studentnaam: E. de Graaf	Vak: Loopbaan en burgerschap
Studentnummer: 930775	Klas: onbekend
School waarop je de les geeft: ROC Mondriaan	Niveau groep: MBO-4
Datum les: nader te bepalen	Leeftijd: 16-25 jaar
Tijdstip: nader te bepalen	Aantal leerlingen: maximaal 25 studenten
Lokaal: nader te bepalen	
Wat had de klas voor jouw les: nader te bepalen	
Wat heeft de klas na jouw les: nader te bepalen	

Informatie over de docent	
Ervaring met de groep:	Mijn baan bestaat uit het lesgeven aan MBO-4 studenten.
Ervaring met lesgeven en deze werkvormen:	De docent is in 2015 gestart met de Lerarenopleiding Gezondheidszorg & Welzijn aan de Hogeschool Leiden en geeft les op het ROC Mondriaan bij de opleiding tot Verpleegkundige. De docent heeft deze les nog niet eerder gegeven.
Ervaring met de inhoud:	De docent beschikt over theoretische, praktische kennis en levenservaring met betrekking tot het onderwerp radicalisering.

Lesinhoud	
Onderwerp les:	Radicalisme
Doel module/lessenreeks:	Onderdeel van lespakket over radicalisme, waaronder een OLG (Aurélie), Flipping the classroom + formatieve toets + opdracht (Evert), Lagerhuis discussie (Irene) en ervaringsoefening (Cisca).

Voorbereiding

Lesdoel	Cognitief niveau
De student kan voorlichting geven aan een ander over radicalisering.	Toepassing (niveau 3 Bloom)

Subdoelen	Cognitief niveau
<p>Vorbereidend: De student kan zich voorbereiden door middel van de aangeboden theorie. De student kan bij zichzelf signalen van radicalisering herkennen en verwoorden hoe radicaliserend zij zelf zijn.</p> <p>Uitvoerend: De student laat door middel van een filmfragment zien dat hij/ zij de theorie kan toepassen in een vraagsprek.</p> <p>Terugblikkend: De student kan aangeven/ beoordelen of hij/ zij radicaliserende denkbeelden heeft en in welke mate deze worden uitgedragen. Beantwoord de presentatie aan de gestelde doelen.</p>	<p>Kennis (niveau 1 Bloom)</p> <p>Toepassing (niveau 3 Bloom)</p> <p>Analyseren/ Evaluatie (niveau 5/6 Bloom)</p>
Pedagogisch doel	
De leerling kan luisteren tijdens de uitleg en beargumenteren waarom het belangrijk is om radicalisering te herkennen.	

Eigen leerdoel

Ik werk tijdens deze les aan tijdsbewaking. In de procedure hieronder is per item beschreven hoeveel minuten ik daar voor heb, zodat alle items beschreven in de procedure aan bod komen en er voldoende tijd over is om zelfstandig te oefenen voor de studenten. Aan het einde van de les evalueer ik met de studenten en collega of dit gelukt is.

Context

Leerlingen	<p>Vorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none">doornemen van het boek, richtlijnen en filmpje aangeboden in de blendspace pagina (https://goo.gl/OAaSrD) <p>Contact met de groep:</p> <p>De groep waar de docent deze les voor verzorgt, is een MBO niveau 4, opleiding. Deze groep bestaat uit maximaal 25 studenten in de leeftijd van 16 tot en met 25 jaar.</p>
Situatiegegevens	<p>Benodigde materialen:</p> <ul style="list-style-type: none">mobiele telefoonlaptopkar met 20 laptops5 videocamera's <p>Lokaal indeling:</p> <ul style="list-style-type: none">lokaal; 16 tafels in carré opstellingBord met beamer

Procedure

Tijd	Onderdeel	Didactische werkvorm	Leerling activiteit	Docent activiteit
15 min	inleiding	inleiding	luisteren, vragen beantwoorden	Vragen stellen, vertellen
5 minuten	Formatieve toets	een toets laten maken, live resultaten bekijken	vragen beantwoorden	Instructie geven, begeleiden
15 minuten	Homogene groepjes	Genummerde hoofden tezamen	Zelfstandige verwerking	Instructie geven, begeleiden
10 minuten	Wat wil je weten aan het eind van deze week?	Live vragen intypen en "liken"	Vragen bedenken	Begeleiden
10 minuten	Introductie opdracht	Opdracht beschrijving	delen	Uitleg, introductie
60 minuten	Opdracht	Maak een filmfragment	Toepassen theorie	Begeleiding
30	Vertonen film	feedback	Luisteren, bekijken, feedback geven	Begeleiding en feedback
5 minuten	Afsluiting	Afsluiting en evaluatie	luisteren, vragen beantwoorden	Vragen stellen

Inleiding

Goedemorgen allemaal,

Mag ik 4 vrijwilligers? Deze vier vrijwilligers mogen even op de gang wachten, terwijl ik de overige studenten instrueer. Beste studenten..... vanaf nu zijn jullie de "Alpha gemeenschap" !Ik deel aan jullie allemaal een blaadje uit (bijlage 1), waarop de kenmerken en richtlijnen staan van deze gemeenschap. Jullie gaan zo

meteen deze cultuur/ gemeenschap naspelen in dit klaslokaal. De vier vrijwilligers op de gang moeten ontdekken welke cultuur deze gemeenschap heeft. Terwijl jullie je deze cultuur eigen maken, ga ik met de vier vrijwilligers praten. Succes! [SPEL SPELEN]
(aandacht richten)

Mag ik de vier vrijwilligers naar voren. Ik ben benieuwd hoe het voor jullie was om in een andere cultuur/ gemeenschap te komen. Wat zijn je ervaringen en wat deed het met jou?
(voorkennis activeren)

In de Nederlandse samenleving leven wij met meerdere culturen om ons heen. Het is belangrijk dat een ieder zich prettig voelt in een land. Wanneer dat niet het geval is dan kan iemand zijn cultuur/ achtergrond gebruiken om zich "extreem" aan vast te gaan houden, met allerlei nare uitingen tot het gevolg.
(belevingssituatie creëren)

Het hebben van kennis over elkaars waarden en normen is dus onontbeerlijk om elkaar te kunnen begrijpen en niet verkeerde denkbeelden over je naasten te hebben. (motiveren)

We beginnen deze les met een formatieve toets over de lesstof van vorige week, daarna formuleren jullie doelen over de lesstof van deze week. Welke vragen wil jij aan het eind van deze week beantwoord zien. Aansluitend gaan jullie een filmpje maken voor jongeren over de onderdelen zoals deze staan benoemd in de opdracht. (procedure)

Het doel van de les is dat je bij jezelf signalen van radicalisering kan herkennen en verwoorden in maximaal 10 zinnen hoe radicaliserend je zelf bent. (doelen aangeven)

Kern

Formatieve toets: (5 minuten)

De student gaan op hun device naar <https://app.sli.do> en loggen in met eventcode #radicaal. Op het scherm verschijnen met behulp van het online programma sli.do de vragen. De student heeft per vraag 20 seconden de tijd om te beantwoorden, er zijn in totaal 6 vragen.

Na afloop van de vragen zien de studenten live op het bord de uitkomst van de vraag.

Homogene groepjes: (15 minuten)

Na afloop van de formatieve toets deel ik aan de hand van de resultaten de studenten in, in groepjes van 4. Met elkaar bespreken zij vervolgens de antwoorden die zij gegeven hebben. Ze mogen hierbij internet en hun boek gebruiken. Na 10 minuten koppelt een woordvoeder van ieder groepje de overeenkomsten en verschillen over de gestelde vraag terug aan de groep.

Wat wil je weten aan het eind van deze week? (10 minuten)

De studenten loggen wederom in op sli.do. Er is een pagina waarop ze met behulp van hun laptop of mobiele telefoon een vraag kunnen achter laten die ze beantwoord willen zien deze lesweek. Nadat de vragen zijn verzameld, bekijken zij de vragen van alle medestudenten en geven zij hun waardering aan een vraag.

Aan het eind van de lesweek kom ik terug op de vragen en evalueer of deze zijn beantwoord.

Introductie opdracht (10 minuten)

De opdracht staat omschreven in de bijlage 2. Ik laat de studenten de opdracht lezen en geef hun daarna de gelegenheid om vragen te stellen. Ik laat hun 5 groepjes formeren en per groepje krijgen zij één camera en een onderwerp zoals vermeld in de opdracht. De studenten hebben al vaker met de camera's gewerkt en weten hoe ze deze moeten bedienen. Nadat de vragen zijn beantwoord kunnen de studenten aan de slag.

Opdracht (60 minuten)

Het groepje studenten voert met elkaar een gesprek over het gekregen onderwerp en maken een plan hoe ze dit in beeld kunnen brengen. Desgewenst maken ze een beknopt draaiboek. Aansluitend maken ze de opname.

De opname wordt overgezet van de camera/ telefoon naar de laptop en kan met het (gratis) programma

moviemaker eventueel worden bewerkt. De studenten hebben hier in het 1ste leerjaar van hun opleiding een beknopte workshop over gehad. Het filmpje is vervolgens klaar om gepresenteerd te worden.

Vertonen van de film (30 minuten)

Het vertonen van de film valt samen met de evaluatie op product.

Afsluiting

Aan het einde van de les evalueer ik de les met de studenten. Ik stel hen daarbij de volgende vragen en vraag hen de antwoorden zo nodig te verduidelijken.

Product:

- Is het jullie gelukt om voorlichting over “radicalisering” in een film over te brengen?
 - a) Wat is goed gelukt?
 - b) Wat is moeilijk over te brengen?
 - c) Hoe beoordeel jij het resultaat van de gebruikte methode?
 - d) Hebben de makers zich aan het thema gehouden?

Proces:

- Wat vinden jullie van de indeling van de les en de gebruikte werkvormen?
- Hoe heb je het aangepakt, zodat je nu radicalisering kan herkennen en omschrijven?
- Kan je aangeven wat je goed vond gaan in het overbrengen van de voorlichting over radicalisering.
- Hebben jullie nog tips en tops voor mij?

Verantwoording

De student is in staat:

- **het doel, indicatie en de werkwijze van voorlichting geven over radicalisering in eigen woorden te vertellen.**

Om een filmfragment te maken over voorlichting geven aan jongeren over radicalisering, moeten de studenten weten wat het begrip inhoud en bij zichzelf signalen en gebruiken van een cultuur herkennen. Door dit in eigen woorden te laten vertellen, wordt de student gedwongen hierover na te denken en informatie te verzamelen. Hierdoor wordt de kennis beter opgenomen.

- **Een draaiboek maken.**

Om een filmfragment met inhoud te kunnen maken, moeten de studenten de verschillende stappen kunnen omschrijven. Hiervoor moet de student theorie opzoeken over het onderwerp en dit verbinden aan de theorie. Wanneer de studenten zelf de benodigdheden moeten verzamelen, worden zij direct tot denken aangezet over hoe de voorlichting uitgevoerd moet worden en wat zij hierbij nodig hebben. Zo wordt tevens voorkomen dat studenten tijdens de opnames moeten stoppen om ontbrekende informatie alsnog te verzamelen.

- **Het voorlichtingsgesprek stapsgewijs opbouwen, laten zien en filmen.**

Door het voorlichtingsgesprek wordt de student gedwongen na te denken over radicalisering, voordat de student het gesprek daadwerkelijk gaat uitvoeren. Hierdoor wordt de kans op het maken van fouten tijdens het gesprek verkleind.

- **Het gesprek evalueren en zo nodig bij te stellen**

De studenten moeten na afloop het gesprek kunnen evalueren met de groep. Zij moeten kunnen benoemen wat er goed ging en wat er beter kan in het vervolg. Dit moeten zij kunnen verantwoorden.

Verantwoording werkvormen

Ik heb ervoor gekozen om deze les te starten met een formatieve toets. “Formatief toetsen is een manier om studenten zelf kennis en vaardigheden te laten ontwikkelen.” (Berkel van, 2014). Ik heb gemerkt dat studenten het prettig vinden om na een week over een bepaald onderwerp een formatieve toets te maken.

Zij bepalen op deze wijze waar ze “staan”. Oftewel ze weten of ze de vorige week goed hebben opgelet. Voor mij is het een middel om te bepalen of alle items goed zijn overgekomen en ik kan zo ook bepalen welk gedeelte ik nog moet herhalen. Minder scorende studenten kan ik individueel aansporen om zich te verdiepen in de lesstof of mijn hulp aan te bieden.

Aansluitend heb ik gekozen voor de werkvorm “Genummerde hoofden tezamen” (Flokstra, 2006). Ik deel op basis van de uitslag van de formatieve toets, de studenten in groepjes. Op deze wijze zijn studenten samenwerkend aan het leren, leren de leerlingen van elkaar en wordt het leerrendement verhoogd. (Winkels & Hoogeveen, 2014) De vijf sleutelbegrippen van samenwerkend leren, worden op deze wijze ook verwerkt in een werkvorm. (Ebbens, 2013)

Het nadenken over “Wat zou ik willen leren deze week? “ of anders geformuleerd “Welke vragen wil ik beantwoord hebben aan het eind van deze week? “, dwingt studenten na te denken over de leerstof en onderwerp die deze week op het programma staat. Hierdoor is het niet de docent die doceert, maar de student die bepaald welke stof behandeld moet worden. Ik maak hierbij gebruik van digitale werkvormen waardoor ik aansluit bij de behoeften van de studenten.

Als laatste ga ik aan de slag met de werkvorm; “Films maken en gebruiken” . (Winkels & Hoogeveen, 2014) Een werkvorm waar samenwerking en interactie een must is, om een mooi eind product te maken. Het voordeel van het werken met camera’s is, dat het resultaat direct getoond kan worden in de klas. De studenten zijn over het algemeen erg gemotiveerd om hieraan mee te werken. Visualiseren van dingen helpt studenten die verbaal minder sterk zijn om hun kwaliteiten aan te spreken, daarnaast speelt deze ander leerstijl in op de creativiteit van de studenten. Door een taakverdeling en draaiboek zijn over het algemeen alle studenten actief aan het werk en zijn zij als groep betrokken bij het eind resultaat.

Het eindresultaat wordt uiteindelijk klassikaal besproken. Er wordt gekeken hoe de thema’s in beeld zijn gebracht en of men zich aan de theorie heeft gehouden. Op deze manier kan ik checken of de studenten de theoriestof hebben begrepen en dit eventueel aanvullen. Tevens kunnen de studenten de opgedane kennis met elkaar delen. Deze werkvorm is docent gestuurd. ‘ De leerdoelen en de leeractiviteiten worden door de docent bepaald (Veen & Wal, 2008)’.

Verwijzing naar de kennisbasis

‘Een leraar Gezondheidszorg en Welzijn handelt mede op basis van de kennisbasis. De kennisbasis is landelijk vastgesteld en vormt het vakinhoudelijke fundament in de opleiding (Dobbenburg, 2013).’

Het thema ‘Radicalisering’ staat centraal in deze les. Door naar dit thema te verwijzen in de kennisbasis toon ik aan dat ik de kennisbasis toepas in mijn lessen.

Thema	Kennisbasis GW
1. Beroeps- en werkhouding in de sector Z en W	1.1 beroepsgerichte communicatie 1.2 Eisen aan professioneel handelen Veilige werkomgeving 1.3 Veilige werkomgeving
3. Wisselwerking van politiek, wetgeving, maatschappij met de sector Z en W	3.1 Sociologie 3.2 Beroepsethiek
4. Doelgroepen	4.5 adolescent
7. Eigen voeding en voedingsgedrag van specifieke doelgroepen	7.6 Voedingspatronen; migranten voeding, alternatieve voeding
8. Leefstijl en zorgzelfstandigheid	8.1 Gedrag en besluitvormingsprocessen 8.2 Leefwereld jongeren 8.3 Leefstijl problematiek 8.4 Zorgzelfstandigheid
11. Vakdidactiek verzorging	11.2 Zorg en welzijn

Literatuurlijst

- Berkel van, B. J.-t. (2014). *Toetsen in het hoger onderwijs*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- blendspace*. (2016, 09 29). Opgehaald van blendspace: <http://www.blendspace.com>
- Dobbenburg, T. (2013). *Tweede graads lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn*. Utrecht: AeQuin.
- Ebbens, S. (2013). *Samenwerkend leren*. Houten: Noordhoff Uitgevers Groningen.
- Flokstra, J. (2006). Activerende Werkvormen. In J. Flokstra, *Activerende werkvormen voor het voortgezet onderwijs* (p. 18). Enschede.
- HBO-raad, vereniging van hogescholen. (2009/2012). *Kennisbasis docent gezondheidszorg & welzijn bachelor*. Delft: Elan Strategie & Creatie, Delft.
- moviemaker*. (2016, 9 29). Opgehaald van moviemaker van microsoft: <https://support.microsoft.com/nl-nl/help/14220/windows-movie-maker-download>
- Radicalisering en polarisatie*. (2016, 9 29). Opgehaald van Stichting School en Veiligheid (2016).: <http://www.schoolenveiligheid.nl/mbo/thema/radicalisering-en-polarisatie>
- Sli.do*. (2016, 09 29). Opgehaald van sli.do: <http://sli.do>
- Veen, T., & Wal, J. (2008). *Van leertheorie naar onderwijspraktijk*. Groningen: Wolters-Noordhoff.
- Winkels, J., & Hoogeveen, P. (2014). *Het didactische werkvormen boek*. Assen: Van Gorcum.

Bijlage 1:

De Alpha cultuur

Leden van de Alpha gemeenschap vormen een hechte groep, waarin elk lid een plaats heeft. De Alpha's aanbidden de 'jonge kracht'. Wanneer je jong bent, ben je sterk, vitaal en kun je veel werk verzetten waar de gehele gemeenschap uiteindelijk profijt van heeft.

Vandaar dat het jongste lid van de groep een belangrijke positie heeft in de gemeenschap.

De Alpha's kennen weinig status aan bezit. Alles wordt met elkaar gedeeld en niemand zal daarbij worden vergeten. De groep is belangrijker dan het individu en dat komt tot uiting in alle regels die de groep bewust of onbewust naleeft.

Regels:

- Niemand mag alleen zijn. De Alpha's zorgen altijd dat niemand alleen is of zich alleen voelt. Iedereen wordt warm opgenomen in de gemeenschap. Bij de Alphagemeenschap zal nooit iemand alleen rondlopen of alleen zitten.
- De jongste van de groep is het middelpunt van de gemeenschap, letterlijk en figuurlijk. Het is een schande wanneer het jongste lid van de gemeenschap niet omringd wordt door de rest van de groep. De jongste zal zeker nooit alleen worden gelaten en altijd iemands aandacht krijgen.
- Wanneer je even geen aandacht wil schenken aan het jongste lid, maar met iemand anders wil praten, dan vraag je toestemming door het aanraken van de knie van het jongste lid. Wanneer deze vervolgens zijn/haar hand op jouw hand legt, dat geeft ze je toestemming om te gaan. Zoniet, dan krijg je geen toestemming.
- Alpha's praten graag over de kinderen. De kinderen zijn de 'kracht' van de gemeenschap, waar het voortbestaan van de gehele groep van afhangt. Wanneer je iemand ontmoet is het heel belangrijk om naar de kinderen te vragen en te vertellen hoe het met jouw kinderen gaat. Je vertelt nooit iets slechts over je kinderen (geen kattenkwaad; geen ziekte). Positief zijn over de kinderen is heel belangrijk! Het gaat zelfs zover dat wanneer iemand naar je kinderen vraagt, en je geen kinderen hebt, dat je dan toch een mooi kinderverhaal vertelt. Geen kinderen hebben is eigenlijk niet de bedoeling in de Alphacultuur.
- Alpha's zijn erg handtastelijk. Ze raken elkaar continu aan om elkaar duidelijk te maken dat je bij de groep hoort en dat je o.k. bent.
- Een knikker is een waardevol voorwerp in de Alphacultuur en staat symbool voor veiligheid, vertrouwen en saamhorigheid: belangrijke waarden in de Alphacultuur! Ieder Alphalid heeft wel een aantal knikkers. Het is niet belangrijk om ze te hebben, maar meer om ze weg te kunnen geven. Wanneer je een fijn gesprek hebt gehad met een persoon, dan geef je hem/haar knikkers.
- Natuurlijk zijn er ook straffen. Wanneer iemand zich niet aan de regels houdt van de Alphacultuur, dan wordt deze 'uitgesist'. Er worden sissende geluiden gemaakt, waarbij het hoofd hard 'nee' schudt en naar de grond is gericht. Daarna wordt de gestrafte persoon natuurlijk weer in de groep opgenomen.
- De belangrijkste regel van de Alphagemeenschap is dat er nooit gepraat wordt over de eigen cultuur of over de regels die daar gelden.
- Wanneer een Alphalid op reis gaat naar een ander land of een andere gemeenschap dan gaat hij/zij ook nooit alleen, maar altijd in een klein groep. Als Alphalid is het belangrijk om ook in den vreemde je netjes te gedragen en de eer van de gemeenschap hoog te houden.

Bijlage 2:

Opdracht:

Tijd	60 minuten
Hoe	Groepen van 4 à 5 studenten
Hulp	Met elkaar voorbereiden, bedenken en vormgeven. Maak gebruik van de informatie aangeboden in Les 1 en de blendspace pagina over Radicalisering.
Uitkomst	Filmfragment van 5 – 8 minuten
Klaar	<ul style="list-style-type: none">• Upload het filmfragment naar youtube.com of OneDrive en stuur de link door naar de docent.• Het filmfragment wordt klassikaal getoond.
Wat	Maak met jouw groepje een filmfragment volgens bovenstaande criteria over Radicalisering. Breng in beeld: <ul style="list-style-type: none">• Wat radicalisering is.• Wanneer jongeren kans lopen om te radicaliseren.• Hoe je ermee omgaat.• Hoe je jongeren kunt helpen die radicaliserende gedachten hebben.